

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3287

Vragen van het lid **Baudet** (FvD) aan de Ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Economische Zaken en Klimaat over *de massale kap van Nederlandse bossen* (ingezonden 18 april 2019).

Antwoord van Minister **Schouten** (Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit), mede namens de Minister van Economische Zaken en Klimaat (ontvangen 3 juli 2019). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2018–2019, nr. 2705.

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Leve de natuur, weg met het bos»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Kunt u een overzicht geven van alle bossen die nu op de lijst staan om gekapt te worden? Zo ja, kunt u daarbij aangeven hoeveel hectare per bos dit betreft, wanneer ieder bos op de planning staat om gekapt te worden en hoeveel ton hout de kap zal opleveren?

Antwoord 2

Nee, ik beschik niet over zo'n overzicht. Zoals ik in mijn brief over het opstellen van een bossenstrategie (Kamerstuk 33 576, nr. 163) heb laten weten, hebben provincies mij wel laten weten dat zij een inventarisatie uitvoeren naar de hoeveelheid bos die in de huidige plannen voor Natura 2000 en het Programma Aanpak Stikstof (PAS) worden omgevormd naar andere natuur.

¹ NOS, 8 maart 2019, <https://nos.nl/nieuwsuur/video/2275107-leve-de-natuur-weg-met-het-bos.html>

Vraag 3

Bent u bekend met het rapport van de Universiteit Wageningen uit 2017 waarin berekend is dat Nederland procentueel sneller ontbost dan de Braziliaanse Amazone?²

Antwoord 3

Nee. De link waar de vragensteller naar verwijst komt uit bij een nieuwsbericht op de website van Wageningen University Research (WUR), getiteld «Nederland groeit dicht als we niet oppassen». Er wordt in dit nieuwsbericht niet verwezen naar een wetenschappelijk rapport met die titel. De schrijver van het nieuwsbericht, prof. dr. Joop Schaminee, refereert in het bericht wel aan de door de Volkskrant geverifieerde stelling dat de ontbossing in Nederland sneller gaat dan in Brazilië. Verhoudingsgewijs is deze uitspraak waar en dat is een serieus probleem. Wel is het zo dat het in absolute aantallen bomen en hectares uiteraard om onvergelykbare grootheden gaat. Daarmee wil ik het probleem echter niet bagatelliseren.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het behoud van ons bos wenselijk is? Zo ja, welke maatregelen gaat u nemen om de kap te stoppen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Ja, ik vind het van belang dat bos wordt beschermd. Wet- en regelgeving is hier ook op gericht, met name de Wet natuurbescherming (onderdeel houtopstanden) en de gemeentelijke kapverordeningen. Soms ontstaat spanning tussen de doelstellingen voor natuur en klimaat, met name bij de omvorming van bos naar andere natuur in het kader van Natura 2000, waarvoor geen herplantplicht geldt op grond van de Wet natuurbescherming. In de aangekondigde bossenstrategie ga ik hier nader op in. Overigens hecht ik niet alleen belang aan behoud van bestaand bos, maar ook aan de aanplant van nieuw bos. In de kabinetsappreciatie van het ontwerpklimateakkoord en in de aangekondigde bossenstrategie die ik samen met de provincies ga maken werken we dit nader uit.

Vraag 5

Kunt u aangeven hoeveel hectare bos sinds 2013 tot en met 2018 exact is gekapt en hoeveel ton hout dit betreft?

Antwoord 5

Wetenschappers van Wageningen University Research (WUR) hebben de ontbossing in de periode 2013–2017 berekend en komen daarin uit op gemiddeld 1.350 ha netto ontbossing per jaar («Het Nederlandse bos als bron van CO₂», Vakblad Natuur, Bos en Landschap). Uit de (zesde) meest recente Bosinventarisatie, verschenen in 2014 in opdracht van mijn ministerie, bleek dat jaarlijks ongeveer 1,3 mln.3 hout wordt geoogst (<https://www.probos.nl/rapporten-2014/1115-zesde-nederlandse-bosinventarisatie-methoden-en-basisresultaten>). De volgende inventarisatie verschijnt naar verwachting in 2020.

Vraag 6

Kunt u aangeven wat er is gebeurd met het gekapte hout?

Antwoord 6

Gekapt hout krijgt diverse bestemmingen. De bruikbaarheid hiervan is onder andere afhankelijk van het soort hout en de kwaliteit ervan. Veel hout krijgt hoogwaardige toepassingen in de vorm van bijvoorbeeld meubels. Tak- en top hout, een restproduct van het gekapte hout, blijft ofwel in het bos liggen of wordt als biomassa gebruikt voor energiedoelinden. Zie voor meer informatie de door Probos verzamelde kerngegevens bos en hout op www.bosenhoutcijfers.nl.

² WUR, 27 oktober 2017, <https://www.wur.nl/nieuws/Nederland-groeit-dicht-als-we-niet-oppassen.htm>

Vraag 7

Hoeveel procent van het gekapte hout is als biomassa opgestookt in elektriciteitscentrales?

Antwoord 7

Ik kan de hoeveelheid biomassa die wordt gebruikt voor energiedoelinden op dit moment niet koppelen aan een percentage van de totale houtoogst. In het kader van de samen met de provincies op te stellen bossenstrategie zal ik nader naar gaan kijken naar de rol van biomassa uit het Nederlandse bos. Bij het opstellen van deze strategie zal ik uiteraard samen met deskundigen ook kijken naar de aanwezige feiten en cijfers en waar nodig lacunes in kennis proberen op te heffen.

Vraag 8

In hoeverre klopt de berichtgeving dat de massale boskap plaatsvindt ter bevordering van de biodiversiteit in het kader van Natura-2000?

Antwoord 8

Er vindt inderdaad omvorming plaats van bos naar andere vormen van natuur op grond van Natura 2000-beheerplannen. Zie verder het antwoord op de vragen 2 en 4.

Vraag 9

In hoeverre wordt het Nederlandse bos gekapt met het oog op houtwinning voor het stoken van biomassa?

Antwoord 9

Onze indruk is dat biomassa in Nederland veelal een restproduct is van het bosbeheer, en geen doel op zichzelf. Zoals gemeld in antwoord op vraag 8 zal ik in het kader van de samen met de provincies op te stellen bossenstrategie zal ik nader naar gaan kijken naar de rol van biomassa uit het Nederlandse bos.

Vraag 10

Bent u bekend met het bericht «De gemeente Diemen wil geen grote «duurzame» biomassacentrale, toch komt-ie er»?³

Antwoord 10

Ja.

Vraag 11

Klopt het dat u een bedrag van 8 miljard euro ter beschikking stelt als subsidie voor biomassa? Zo nee, hoeveel dan?

Antwoord 11

Nee. De SDE+ is een subsidieregeling waarbij verschillende technieken op basis van kosteneffectiviteit kunnen concurreren op subsidie. De productie van hernieuwbare energie uit biomassa is daar onderdeel van, maar heeft geen separaat budget. In mijn brief over de resultaten over de resultaten van de SDE voor het najaar van 2018 (Kamerstuk 31 239, nr. 301) heb ik u tevens geïnformeerd over de verdeling van het toegekende verplichtingenbudget per techniek in de periode 2012–2018. Het cumulatieve verplichtingenbudget voor biomassa (inclusief biogas) over de periode 2012–2018 bedroeg ruim € 14 miljard. Dit betreft de maximaal uitgekeerde subsidie over de looptijd van projecten (8 of 12 jaren). De uiteindelijk uitgekeerde subsidie is afhankelijk van de geproduceerde hoeveelheid hernieuwbare energie en zal aanzienlijk lager zijn dan dit verplichtingenbudget doordat niet alle projecten gerealiseerd worden, projecten niet altijd op maximale capaciteit draaien en tevens nog een correctie plaatsvindt voor de marktprijs van de opgewekte energie.

³ Trouw, 15 april 2019, <https://www.trouw.nl/groen/de-gemeente-diemen-wil-geen-grote-duurzame-biomassacentrale-toch-komt-ie-er~a162a172/>

Vraag 12

Bent u bekend met het rapport «Visiedocument biobrandstof en hout als energiebronnen» van de Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen (KNAW) waarin zij uiteenzetten hoe het verstoken van hout als biomassa in elektriciteitscentrales meer CO₂-uitstoot oplevert dan kolencentrales (en veel meer dan gascentrales) en waarin zij de regering oproepen onmiddellijk het gebruik van biobrandstoffen naar een nulpunt af te bouwen?⁴

Antwoord 12

Ja.

Vraag 13, 14

Wat is uw visie op de conclusies van het KNAW?

Waarom heeft u tot nu toe geen gehoor gegeven aan de oproep van het KNAW om te stoppen met het verstoken van biomassa?

Antwoord 13, 14

Het kabinet baseert zich op internationale afspraken. Op basis daarvan wordt biomassa, mits passend in de strikte duurzaamheidscriteria, beschouwd als duurzaam, omdat de CO₂-emissie bij verbranding evenveel is als de vegetatie bij groei heeft opgenomen uit de lucht. Het klopt dat er tijd overheen gaat om de uitstoot die vrijkomt bij het stoken van biomassa weer op te nemen in nieuwe bomen. In de duurzaamheidscriteria die gelden voor de SDE+ is vastgelegd dat de aangroei en het behoud van het bos waaruit (vaste) biomassa wordt verkregen groter is dan het verlies aan koolstof. Op die manier treedt geen netto schuld op, maar wordt daadwerkelijk een vermindering van de CO₂-uitstoot bereikt.

Vraag 15

Bent u bekend met het bericht «RIVM waarschuwt voor biomassa: «Het kan de gezondheid schaden'»?⁵

Antwoord 15

Ja.

Vraag 16, 17

Hoe beziet u de waarschuwing van het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM) dat het verstoken van houtige biomassa bijdraagt aan een grotere hoeveelheid fijnstof in de lucht en een verslechterde luchtkwaliteit? Deelt u de zorg dat doorgaan met het verstoken van biomassa ernstige gevolgen zal hebben voor de Nederlandse luchtkwaliteit? Zo ja, waarom heeft u tot nu toe nog geen gehoor gegeven aan de waarschuwing van het RIVM? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 16, 17

Het kabinet zal als onderdeel van de evaluatie van de ISDE in 2019 kritisch kijken naar de wenselijkheid van verdere stimulering van kleinschalige verbranding van biomassa (pelletkachels en installaties onder de 0,5 MW). Daarnaast vindt momenteel onderzoek plaats naar de mogelijkheden om de emissie-eisen voor kleine en middelgrote biomassaketels aan te scherpen.

Vraag 18, 19

Bent u voornemens door te gaan met het gevoerde beleid ten aanzien van het verstoken biomassa als energiebron? Zo ja, waarom? Zo nee, welke maatregelen gaat u nemen om het gebruik van biobrandstoffen als energiebron af te bouwen?

Bent u van plan door te gaan met het verlenen van subsidies voor het verstoken van biomassa? Zo ja, waarom? Zo nee, wanneer zal dit tot een einde komen?

⁴ KNAW, 2015, <https://www.knaw.nl/nl/actueel/publicaties/visiedocument-biobrandstof>

⁵ Trouw, 9 mei 2018, <https://www.trouw.nl/groen/rivm-waarschuwt-voor-biomassa-het-kan-de-gezondheid-schaden--a3dde011/>

Antwoord 18, 19

Het kabinet is ervan overtuigd dat de inzet van biomassa nu en richting 2030 en 2050 noodzakelijk is voor de verduurzaming van onze economie en het realiseren van de klimaatopgave. Uit verschillende studies van het Planbureau voor de Leefomgeving blijkt ook dat de inzet van biomassa past in een kostenefficiënte transitie. Uitgangspunt van het kabinet is dat alleen duurzame biomassa werkelijk bijdraagt aan verduurzaming van de economie en dat duurzame biomassa op mondiaal niveau op termijn schaars zal zijn. Daarom is op termijn een zo hoogwaardig mogelijke inzet van biomassa nodig.